

SUPERHELDEN

VAN DE HOOFD-HARTREDACTIE

De kolossale komeet raast op de Aarde af. De toestand wordt met de minuut penibeler. Door geruzie tussen nationale overheden is een poging de komeet van baan te doen veranderen mislukt. Alle hoop is nu gevestigd op *Topman*, die met zijn superkracht en dandrang eerder al de Verenigde Staten uit de klauwen van *Professor Evil* wist te redden. Door een misverstand bij zijn huldiging door de president is *Topman* echter boos geworden, en nu doet hij niet meer mee. De muziek zwelt aan terwijl de komeet steeds dichterbij komt en de aardbewoners met angst en beven de beelden op televisie volgen. We weten allemaal hoe het afloopt als de wonderschone liefde van *Topman* hem nog net op tijd overhaalt zijn gekrenkte trots door te slikken en alsnog in actie te komen, en de muziek verder aanzwelt.

Waarschijnlijk hebben we er allemaal wel eens van gedroomd een superheld te kunnen zijn en de wereld te redden. Van die droom heeft Marvel Studios een succesformule weten te maken, die blijkbaar niet teveel en de kijkers blijvend verast en naar de bioscoop trekt (zie Harrison e.a. in dit nummer). De bijmaak is misschien een beetje dat, hoewel de geportretteerde superhelden net mensen van vlees en bloed zijn, de levensbedreigende problemen die zij oplossen niet het type bedreigingen zijn waar we in het dagelijks leven echt mee te maken hebben. Natuurlijk, fictie als deze is er om ons even te bevrijden van het dagelijkse en in een mooie droomwereld te stappen. Terug in de echte wereld herkennen we superhelden niet als zodanig.

Er klinkt dan waarschijnlijk ook geen aanzwellende muziek wanneer bijvoorbeeld ABN AMRO aankondigt te verwachten dat het binnen dertig jaar geen leningen meer zal verstrekken aan olie- en gasbedrijven – helemaal wanneer daaraan wordt toegevoegd dat het niet gaat om een keuze tegen investeringen in olie en gas maar simpelweg aansluit bij een ontwikkeling die nu eenmaal gaande is (NOS, 22 september 2019). De ‘komeet’ van hoge stikstofuitstoot, bosbranden in Zuid-Amerika en aardbevingen in Groningen is

blijkbaar nog te weinig voelbaar dichtbij. Begrippen als energietransitie en zelfs eiwittransitie lijken nog speeltjes van wetenschappers en denktanks. Af en toe ervaren we een zweem van superhelden wanneer activistische aandeelhouder FollowThis er in slaagt BP te winnen voor zijn klimaatresolutie, of misschien zelfs wanneer Johan Remkes – door de regering zelf ingesteld om oplossingen aan te dragen voor het stikstofprobleem – de politiek oproept ‘zonder taboes over de eigen schaduw te springen’.

De dreigende ramp in een superheldenfilm mag je na een paar uur in de bioscoop weer vergeten. Maar in het dagelijks (bedrijfs)leven moeten we moeite doen om door middel van de zeventien *Sustainable Development Goals* voortdurend scherp te blijven kijken naar de ‘komeet’ die regelrecht op de Aarde af raast. Schramade laat in dit nummer zien hoe in die dagelijkse praktijk al veel meer kan worden bereikt als we anders omgaan met cijfers, en daarmee kiezen voor andere sturing. Daar zijn helemaal geen superhelden voor nodig. Ieder van ons kan al heel veel doen om de planeet te redden van de ondergang. Zoals Paul de Blot zegt in het interview dat we met hem hadden, hebben we nog veel van onszelf daarin te leren en kunnen we door vriendschap onszelf overwinnen. Luisterend naar het veelzijdige levensverhaal van de 95-jarige Blot, die midden in het leven staat, realiseer je je dat de superhelden gewoon in ons midden zijn.

Ben Kuipers, Eric van der Wal

Ben Kuipers, is hoofd-hartredacteur van HMR, directeur van het Leiden Leadership Centre van de Universiteit Leiden en partner in Verbetervermogen – Organisatieontwikkelaars.

Eric van der Wal is hoofd-hartredacteur van HMR, creagoog en directeur van Denkidee en partner in Verbetervermogen – Organisatieontwikkelaars.